

Nova grupacija v Evropi - Preprečena tekstilna stavka

SOVJETSKA RUSIJA NAMERAVA ZVEZATI DRŽAVE VZHODNE EVROPE V ENO SKUPINO. — TA SKUPINA BI TVORILA PROTIUTEŽ VSAKEMU MOREBITNEMU POIZKUSU KRŠITI VE' MIRU. — NEMCIJA IN POLJSKA BOSTE POVA BLJENI, DA SE PRIDRUŽITE.

Zeneva, Švica. — Sovjetska Rusija utegne rešiti razorožitevno vprašanje iz njegovega kritičnega položaja. Ne namerava tega doseči z resničnim uničenjem orožja ali omejevanjem oboroževanja, marveč s pakti in sporazumi, pri katerih se naj bi države obvezale, da bodo čuvale mir, ali, še bolje rečeno, ustvariti želi novo močno skupino držav, katere bi tvorile protiutež proti Nemčiji in njenim zaveznicam.

Sovjetski poslanik v Parizu, Rosenberg, ki je prispel semkaj preteklo soboto, je v nedeljo skliceval konferenco drugo za drugo, da bi mogel do ponedeljka, ko se bo razorožitvena konferenca zbrala k novi seji, imeti pred seboj že gotova dejstva in presenetiti konferenco z njimi. Dolgo posvetovanje je imel s francoskim delegatom, Barthou, na kar je zopet konferiral z zastopniki baltskih držav in z zastopniki male antante.

Kolikor se je moglo dognati, je načrt sovjetske Rusije ta, da združi v vojaško zvezo pod zaščito Lige narodov vse vzhodne države, na kar bi se postavila nekakša stalna razorožitvena konferenca na ta način, da bi omenjene države, ki bi pakt podpisale, se obvezale, da bodo druga drugi pomagale in da bodo pazile na to, da ostanejo sedanje meje v vzhodni Evropi nedotaknjene. Kakor omenjeno, bi pakt vključeval le vzhodno-evropske države, Francija pa bi imela nekako vrhovno pokroviteljstvo nad njim.

Države, ki pridejo v poštev, so Rusija, Čehoslovaška, Rumunija, Litvenija, Estonija in Latvija. Poljska in Nemčija niste bili vključeni h konferenci o tem paktu. Kakor se čuje, se jima namerava predložiti celi pakt kot gotovo dejstvo in se jima bo dalo na izbiro, da se mu priključite, ali pa ga zavrzete. Dasi se ju ne namerava dosti snubiti, vendar se bo Nemčiji, ako bo voljna, da se priključi paktu, dalo dovoljenje, da nekoliko zviša moč svojega orožja, za kar se bo morala obvezati, da bo branila meje svojih sosednjih držav proti morebitnemu napadu. Od Poljske pa se nasprotno pričakuje, da bo pristopila, ne da bi ji bilo treba dajati kakih obljub. Pakt je namenjen v prvi vrsti v svrhu, da se prepreči revizija meja, in Poljska je v tem bolj interesirana kakor katerakoli druga država ter bi bilo le v njeno korist, da pomaga ščititi sedanje meje.

Ako bo pri teh pogajanjih prišlo do kakega definitivnega zaključka, bo imelo to za posledico, da bo Rusija pristopila k Ligi narodov, katere se je do zdaj odločno ogibala. Na drugi strani pa bo prišlo tudi do dolgo odlašane priznanja sovjetske vlade od strani držav male antante.

BOJEVIT MUSSOLINI

Obljubil, da se Italija ne bo bojevala za zaveznike.

Rim, Italija. — Preteklo soboto je imel Mussolini zopet enega svojih bojevitih govorov. Nastopil je pred kakimi 10,000 prostovoljci, od katerih je izjavil obljubo, da bodo voljno zgrabili za orožje, ako jih bo država klicala. Obenem jim je pa obljubil, ako se bodo kdaj bojevali, bodo to storili edino za Italijo in za nobene zavezniške več, češ, da ima Italija izkušnjo, da ni vredno nikomur drugemu pomagati.

MRS. KREMESSEC IN NJENA HČI OPERIRANI NA EN DAN

V četrtek 31. maja se je morala podati v jutra na operacijo radi slepiča Mrs. Mary Fabjan, hči znane slovenske družine Mr. in Mrs. Martin Kremesec. Še isti dan je napadlo vnetje slepiča tudi njeno mater, Mrs. Martin Kremesec, in je morala takoj v bolnico in je bila zvečer radi resnega stanja operirana tudi na slepiče. Pač izredno naključje, da je morala mati in hči na en in isti dan na operacijo za eno in isto bolezen. Obe se nahajate v Francis Willard bolnišnici na Central in Harrison street. Obema, tako materi kakor hčeri, želimo skorajšnjega okrevanja in povratka domov. Mrs. Kremesec je bila zdaj v tem letu pri svoji že visoki starosti že drugič operirana. Naj ji ljubi Bog čimprej vrne ljubo zdravje!

REKORDNA VROČINA

Chicago, Ill. — Koncem preteklega tedna se je Chicago in z njo vsa bližnja in daljnja okolica naravnost pekla v neznojni vročini. Dočim je v četrtek zlezal toplomer na 98 stopinj, kar je bila rekordna vročina za mesec maj, je pa v petek postalo še znatno občutnejše, ko je dosegla vročina rekordna višino za junij, 102.2 stopinj. To je uradno poročilo, kakor je kazal toplomer v bližini jezera; ostali deli mesta, zlasti pa še okoliška mesta, so imeli zaznamovati še precej več. Chicagi sami je v soboto prineslo jezero prijeten hlad, toda ostali osrednji zapad pa se je ponovno pekel.

DELAVSTVO ZMAGALO V SPORU

Toledo, Ohio. — Pogajanja med unijo električnih delavcev in električno družbo so imela uspeh, da se je preprečila stavka, ki bi postavila v temo in onemogočila vsak industrijski obrat v celem severozapadnem delu O-hio. Delavstvo je bilo pri teh pogajanjih uspešno, kajti doseglo je, da se mu bo zvišala plača na tisto višino, ki jo je dobival pred dvema letoma; od tedaj jim je bila znižana dvakrat po 10 odstotkov.

NEMIRNA KUBA

Položaj na Kubi postal zopet kritičen.

Havana, Kuba. — Komaj se je Amerika odpovedala svojemu protektoratu nad Kubo, se dežela zopet nahaja pred resno krizo in, ako se bo mogla vzdržati sedanja vlada, ji bo to mogoče samo s pomočjo bajonetov. Povod za nove nemire, ki so izbruhnili v nedeljo, je dala resignacija enega članov vlade, S. Venia, in njegova izjava, da zapuša vlado edino iz tega vzroka, ker stoji država pred vojaško diktaturo, čemur pa je on nasproten.

JUGOSLOVANSKI DAN NA RAZSTAVI

Odbor za jugoslovanski dan na razstavi javlja, da se vrši prihodnja seja vseh Jugoslovancev, ki se zanimajo za Jugoslovanski dan, dne 14. junija ob 8. uri zvečer v Liberty Hall na 3018 So. Wells St., kjer bo odbor poročal o doseganju svojem delovanju in predložili se bodo še nadaljni načrti za ta dan. Vsi, ki se zanimajo, naj pridejo na to sejo.

IZ PETORČKOV HOČEJO KOVATI DOBIČKE

Corbeil, Ont. Kanada. — Družina Dionne, ki je do zdaj živela na svoji mali farmi skrito življenje v skrajnem siromaštvu, je postala tekom par dni svetovno znana. Petorčki, katere je pred nekaj dnevi dobila, so namreč nekaj tako nenavadnega, da vidijo razni agenti in njih dober vir za kovanje kapitala. Tako je dobila družina že več ponudb, da bi dovolila, da se smejo petorčki prepeljati v Chicago na svetovno razstavo. Neka družba je ponudila, da bo plačevala družini po \$100 na teden, dokler ne bodo pripeljani petorčki v Chicago, od tedaj naprej pa po \$250 na teden in poleg tega pa še 30 odstotkov vseh dohodkov iz vstopnin. Skromne starše je spravila v precejšnjo zadrego pozornost, ki jo posveča celi svet njih družini, in ne vedo, kako bi se odločili.

AVSTRIJSKI DIKTATOR POZDRAVLJA PRISTAŠE

Slika je bila vzeta na nekem javnem zborovanju v Salzburgu, Avstrija, katerega se je udeležil tudi diktator Dollfuss. Slika kaže od leve proti desni: Princa Starhemberg, Dollfusa in salzbürškega župana Rehla.

SLOVENC NA SVETOVNI RAZSTAVI

V petek so dospeli v Chicago Mrs. Anna Potočnik, njeni dve hčerkici Miss Mary in Mildred Kovačič, in z njimi Mr. Anton Jamšek, vsi iz Detroita, Mich. Mrs. Potočnik je soproga našega zastopnika Mr. Steve Potočnika v Detroitu. Pred pose- tom Chicage so obiskali svoje stare znance v La Salle, te dni pa so med potjo proti doma posetili Chicago in si ogledali tudi svetovno razstavo. Ob tej priliki so se zglasili tudi v naši pisarni, si ogledali tiskarno in obiskali so še druge znance v Chicagi. Hvala za obisk in srečno pot domov!

KRIŽEM SVETA

Pariz, Francija. — Zed. države so končno povišale plače svojim diplomatskim zastopnikom v inozemstvu, ki so občutno trpeli vsled znižane vrednosti dolarja. Povišanje plač bo veljalo za nazaj od julija preteklega leta.

Berlin, Nemčija. — Hitlerjevci so pričeli novo propagando proti Judom. Po več mestih so se v to svrhu vršila javna zborovanja. Mnoge univerzitetne organizacije judovskih dijakov so bile razpuščene. Nekaterim Judom je bilo vzeto tudi državljanstvo.

Peterborough, Ont., Kan. — Neki 24letni John Smith ima v načrtu drzen čin. Name- rava namreč prepluti Atlantič v malem, 16 čevljev dolgem čolnu. S potovanjem prične tekom dveh tednov. Za ta poizkus se je fant tako izvežbal, da lahko prebije celih pet dni brez spanja.

London, Anglija. — Kakor se čuje iz verodostojnih virov, nameravate Anglija in Amerika odločno nasprotovati zahtevi Japonske po enakopravnosti v oborožitvi na morju. To zahtevo namerava izreči Japonska na pomorski konferenci, ki se bo vršila prihodnje leto v Londonu.

— — —

ŠIRITE "AMER. SLOVENC"

USPEŠNA POGAJANJA

Tekstilna industrija bo znižala produkcijo. — NRA izvede temeljite preiskavo v tej industriji.

Washington, D. C. — Administrator Johnson ima zaznamovati velik uspeh; posrečilo se mu je namreč, da je s spretnim vodstvom pogajanj preprečil stavko tekstilnega delavstva, ki je imela izbruhniti ta ponedeljek in ki bi prizadela okrog 400,000 delavcev.

Mrzlična pogajanja so se vršila skozi celo soboto. Johnson je pozval v Washington zastopnike tekstilne industrije, kakor tudi zastopnike delavstva. Ni pa dovolil, da bi se vsedli k skupni mizi, marveč je zaprl vsako skupno posebej v svojo sobo. Na ta način je preprečil, da ni prišlo med njima do ponovnih prepri- pov. Johnson in njegovi pomočniki so nato tekali od ene skupine do druge in jima naznanjevali, do kake popustive je katera skupina pripravljena, dokler ni bil dosežen sporazum.

Pri sporazumu je delavstvo prevzelo skoraj vse žrtve. Dočim so delodajalci dobili dovoljenje, da lahko izvedejo nameravano znižanje produkcije tekem poletnih mesecev za 25 odstotkov, so delavci pridobili le toliko, da se bo pod vodstvom NRA izvedla temeljita preiskava v tekstilni industriji v svrhu, da se ugotovi, koliko zvišanja v delavskih plačah bi industrija zmogla. Unijski voditelji so zadovoljni s tem uspehom, češ, da bo preiskava dognala, kake razmere v- dajo v tej industriji.

HIMEN

Chicago, Ill. — Preteklo soboto dopoldne je naš mladi rojak Peter Prah stopil v cerkvi sv. Pavla v zakonsko zvezo s svojo izvoljenko, Miss Annie Lezon. Zenin je sin znane in spoštovane Prahove družine na 1806 W. 23rd St. in je že več let zaposlen pri našem podjetju Amerikanski Slovenec. Mlademu paru želimo obilo sreče, zadovoljnosti in veselja v novem življenju.

Iz Jugoslavije.

DRZEN NAPAD SREDI MAJNIŠKEGA POPOLDNEVA NA ŽUPNIŠČE V PREDOSLJAH PRI KRANJU — NAPA- DALCA ZBEŽALA PRAZNIH ROK. — ŽALOSTEN KO- NEC FANTOVSKEGA PRETEPA NA DOLENJSKEM. — VESTI IN NOVICE.

Denarja sta hotela največji naglici skočila na kole- sa in odhrvela proti Tenetišam. Govorila sta čisto domačo govo- vorico, razmere so jima bile dobro znane, izvzemši, da je župnikova blagajna — prazna!

Smrtna žrtev fantovskega pre- tepe

Št. Jernej, 11. maja. — Na Vnebohod zvečer so se stepli pijani fantje v Dol. Stari vasi in napadli posestnikovega sina Pavliča. Z debelimi koli in de- skami so navallili nanj in ga ob- dali s krvavimi ranami. Hoteč rešiti sina je skočil v bojni vr- vež mladi oče, a pijani razboj- niki so planili nanj in mu raz- bili lobanjo, da je potem, krva- več iz mnogih ran, izdihnil.

Po groznem dejanju so pre- tepači zapustili kraj krvavega poboja, a aufiksanje in klici na korajžo so še dolgo doneli v tiho noč...

Težko ranjenega Pavliča so danes odpeljali v bolnišnico, o- četa položili na mrtvaški oder, vročekrvne razbojnike pa od- peljali orožniki v zapore.

O, alkohol, kako velike in težke so tvoje žrtve, kako veli- ko in strašno tvoje prokletstvo v naših lepih slovenskih krajih!

Strela

Kmalu v prvih dneh meseca maja je ob neki nevihti udarila strela v razgledni stolp na Bo- ču na Štajerskem. Radi slabega strelovida je strela razkopala streho, ki je bila lesena.

Ustavljeno naseljevanje

Po vojni se je veliko ljudi preselilo v Južno Srbijo, zlasti so se tja naseljevali Hrvatje. Tam so dobili od države določeno število oraloval zemlje in po- leg, če so bili revni, še nekaj drž- avne podpore. Sedaj poročajo, da je naseljevanje za nekaj ča- sa ustavljeno. Uradniki nam- reč imajo silno veliko neresenih prošenj in te hočejo najpoprej rešiti, šele potem bodo spreje- mali nove prisilce.

Smrtna kosa

Na Glincah pri Ljubljani je umrl Mihael Ladič, višji policijski stražnik v pokoju. — V Šmartnem ob Paki je umrla Te- rezija Tonstnik, občinska reva stara 70 let. — V Gaberju pri Celju je umrl Jože Dovečar, krojaški pomočnik star 58 let. — Pri Sv. Lovrencu pod Pro- žinom je umrl Franc Avžiner, najemnik star 44 let.

"Mlada" nevesta

V Zagrebu se je 8. maja po- ročil 30 letni trgovski potnik Ivan Radošević s "samo" 80 let staro nevesto zasebnico Avelino Švanda. Poroka je bila velika senzacija za celo mesto Zagreb.

Prepodena napadalca sta v ŠIRITE AMER. SLOVENC!

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Ustanovljen leta 1893.

Established 1891.

Izjaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Table with subscription rates for various durations (1 year, 6 months, 3 months) and locations (Chicago, Canada and Europe).

Table with subscription rates for various durations (1 year, 6 months, 3 months) and locations (Chicago, Canada and Europe).

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Centralizacija Nemčije

Do sedaj skoro vsemogočni vladar Prusije je podal ostavko kot pruski notranji minister, njegovo mesto je prevzel državni minister za notranje zadeve Frick, dočim je bil pruski prosvetni minister Rusti imenovan tudi za državnega ministra v istem resoru.

Tako se v Nemčiji vedno bolj bliža izpolnitvi Hitlerjev unifikacijski program, ki zahteva, da se historične zvezne dežele izbržejo z nemškega zemljevida.

Potop Prusije v nemško skupnost je zgodovinski fakt, ne samo za nemški narod, nego za vso Evropo. Nemčija se je kot veselila razvila iz pruskih početkov.

stije in njih ustavni položaj, ni jim pa dopuščala nobenega dejanskega vpliva na državno zunanjo politiko.

V tem leži glavni razloček med Bismarckovo in Hitlerjevo politiko nemškega zedinjenja. Adolf Hitler se je v svojem konceptu vrnil k ideji nemškega edinstva, kakor so jo zastopali entuzijasti osvobodilnih vojn pred več kakor sto leti.

Ni dvoma, da je centralistična reforma nemške države, ki ne pozna več zveznih kraljevin, kneževin in vojvodstev, bridko razočaranje konservativnim krogom.

V Prusiji je začetek že storjen. Ko pa bo likvidirana ta najtrdnjeje in zgodovini in tradiciji zasidrana trdnjava v korist centralizirani državni oblasti, bo za ukinitve ostalih provinc zadostovala poteza s peresom.

WAUKEGANSKE NOVICE

Zopet se je nabralo nekaj novic v naši naselbini, katere bi rada sporočila bralcem tega lista.

Dne 20. maja smo imeli v naši cerkvi prvo sv. obhajilo, ki je vsekako najinljivejša in najlepša slavnost. Otrok, ki so prvokrat pristopili k mizi Gospodovi, je bilo iz naše šole Matere božje 13 dečkov in 12 deklic, iz javne šole pa pet dečkov in 10 deklic, torej skupno 40. Vsi srečni so bili, ko so prvokrat prejeli Gospoda v svoja srca, da jim je sreča sijala z obraza in napolnjevala božji hram.

ljeno. Brez čč. sester bi otroci gotovo ne bili tako lepo naučeni in pripravljeni. — Le poglejmo naselbine, kjer ni čč. sester, kako se to tam pozna na mladini. Le sami se dragi bralci prepričajte ob prvi priliki, pa boste videli, da je res. — Večkrat se sliši tu pa tam kako protestiranje, češ, koliko stanejo otroci v katoliških šolah, vendar bodimo prepričani, da kar damo za dobro stvar, nam bo enkrat vse povrnjeno.

V Waukeganu in North Chicagu smo imeli že pravo sušo. Lepo je vse ozelenelo, ko se je zemlja ogrela in se prebudila iz zimskega spanja, a le prekmalu je začelo tudi usihati, ker ni bilo dovolj vlage. Potrebovali smo dežja in bali smo se že, da se nam vse posuši, pa smo se tudi bali, da vzklije kakva nevarna bolezen vsled silnega prahu, ki se je dvigal do oblakov in še čez. Pa nam je dobri Bog poslal 21. maja vsaj nekoliko potrebnega dežja, katerega smo bili prav veseli.

Sporočati moram tudi žalostno novico, ki je 20. maja zadela našo naselbino. Omenjeni dan zvečer se je namreč poneprečel dobro znan, pošten in ugleden mladenič John Debeve, živeč na 1137 Wadsworth Ave., North Chicago. Peljal se je na motornem kolesu po deseti cesti in Jackson vogalu, kjer je vanj zadel avtomobil s tako silo, da je fanta vrglo deset čevljev v zrak in v tankaj stojaje drevo. Nesrečneža je zadelo v prsa in v glavo tako nesrečno, da je kmalu potem izdihnil svojo blago dušo.

te organizacije je, pomagati revnim vdovam in sirotam, dobiti državljanski papir. — Vsaka zavedna žena in dekle bi morala biti članica organizacije SZZ.

Dne 23. maja ob 9. uri se je vršil njegov pogreb iz doma na 1137 Wadsworth Ave. v cerkev Matere božje ob veliki udeležbi pogrebcev, kjer se je brala zanj sv. maša, katero je opravil domači g. župnik Rev. Father Butala.

IZ SHEBOYGANA Sheboygan, Wis. Bolj poredko smo se pričeli zopet oglašati iz naše naselbine v najstarejšem slovenskem listu Amer. Slovenec. — Ni moj namen se spuščati v javnost, ker so drugi bolj za to, vendar pa moram tudi jaz omeniti, kako lepo smo se imeli na materni dan. Za vse to pa gre priznanje materi Zveze, naši predsednici Mrs. Mary Prislant. Ona nam je organizirala in ustanovila slovensko žensko organizacijo, Slovensko Žensko Zvezo, pod katere imenom se je letos vršil program in proslava materinega dne, katerega vsako leto bolj slovesno in z večjim zanimanjem proslavljamo. — Sedaj smo blizu njenega rojstnega dne in ne bilo bi več kakor prav, če bi se enkrat zavzele in ji pridobile vsaka eno novo članico za SZZ. Vem, da bi bilo to njej v največje veselje. Pokažimo se enkrat, da cenimo njeno dobro delo, za katerega se je ona tako žrtvovala in se še žrtvuje. — Namen

IZ SHEBOYGANA Sheboygan, Wis. Bolj poredko smo se pričeli zopet oglašati iz naše naselbine v najstarejšem slovenskem listu Amer. Slovenec. — Ni moj namen se spuščati v javnost, ker so drugi bolj za to, vendar pa moram tudi jaz omeniti, kako lepo smo se imeli na materni dan. Za vse to pa gre priznanje materi Zveze, naši predsednici Mrs. Mary Prislant. Ona nam je organizirala in ustanovila slovensko žensko organizacijo, Slovensko Žensko Zvezo, pod katere imenom se je letos vršil program in proslava materinega dne, katerega vsako leto bolj slovesno in z večjim zanimanjem proslavljamo. — Sedaj smo blizu njenega rojstnega dne in ne bilo bi več kakor prav, če bi se enkrat zavzele in ji pridobile vsaka eno novo članico za SZZ. Vem, da bi bilo to njej v največje veselje. Pokažimo se enkrat, da cenimo njeno dobro delo, za katerega se je ona tako žrtvovala in se še žrtvuje. — Namen

te organizacije je, pomagati revnim vdovam in sirotam, dobiti državljanski papir. — Vsaka zavedna žena in dekle bi morala biti članica organizacije SZZ. Naj se torej na tem mestu prisrčno zahvalim Mrs. Prislant za njeno dobro delo, ki mi je bila vedno v pomoč, kadar sem jo vprašala. Dobila si mi tudi delo, katerega se danes opravljam in za vsem sem ti iz srca hvaležna. Vse naj ti ljubi Bog poplača. Pa to ni, da bi sam meni pomagala, pomagala je tudi drugim, hodila za tolažila in dobila je več njim mestno podporo. Vem, da so ti vsi za to hvaležni, kakor sem Ti jaz iz celega srca. Le žali bog, da se tako dobro delo rado pozabi. — Ker na tem svetu Mrs. Prislant najbrže ne bo dobila plačila za vso svojo dobrotornost, upam, da ji ljubi Bog poplača enkrat na onem svetu. — Je še nekaj drugih članic, ki so mi vedno rade pomagale, katerih imena niso tukaj navedena, imam jih pa zapisane v svojem jrh. — Bog vam vsem stotero poplačaj. Mrs. Mary Brezovnik. BOMO VIDELI Milwaukee, Wis. Večkrat je že bilo poročano v angleškem časopisu, da je zaposlenih 15 arhitektov pri načrtih za poslopje, katero bodo zidali v Milwaukee s federalnim denarjem. — Tukaj menda smem reči, da niti ene lesene bajte niso postavili v Milwaukee s tistimi \$19.000.000 in dobro vemo, da z enim milijonom tudi sedaj ne bodo bogve kaj postavili, ker bo ta milijon šel zopet skozi več rok, kakor je šlo že omenjenih 19 milijonov. Morda bo nekaj brezposelnih dobilo nekaj drobčin od tega milijona, medtem ko bodo morda nekateri imeli še lepše dobičke. — So pač srečni ti, ki "hendlajo" federalne milijone po Milwaukee county. — Tem, ki spadajo k FERA, moramo za enkrat še oprostiti, ker nismo še nič slišali o njih delu in dejanju. O njih dobrih delih in uslugah bomo poročali pozneje. — Pozdrav vsem naročnikom tega lista. G. W. R. DOPISNICA IZ ELKHART SE OGLAŠA Elkhart, Ind. Ker ni dolgo tega, ko me je neki rojak iz Clevelanda vprašal in rekel, da je mislil, da sem umrla, ker ni videl iz Elkharta že toliko časa nobenega dopisa, sem odgovorila, da še živim, četudi bolj skromno. Zakaj ne pišem je pa vzrok ta, ker nikoli ne morem vsem ustreči. Če ne pišem ni prav in če pišem zopet ni prav, pa piši še tako laskavo, nekateri vedno godrnjajo. Vzrok je tudi ta, da človek vsled premišljevanja in skrbi rad opusti pisavo in potem je že tako, da pisanje zastane. — Med nami Slovenci ni posebnih novic. Zdravje je že

TARZAN V NOTRANJOSTI ZEMLJE

(81)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Tarzan je izginil izpred Horiba ki ga je strašilo, in predno se je ta zavedel, ga že ni bilo več videti nikjer. Horib je zagnal velik krik proti tem, ki so jezili spredaj, da jih je opozoril, naj gledajo za ubežnikom, a kako, ko ga ni bilo nikjer ugledati, niti ni bilo opaziti, da bi se bila kje zganila kaka veja, ali da bi se slišal kak šum. Jana, ki je jezila nekoliko zadaj za Tarzanom, je videla kako se je ta rešil in sedaj je ostala sama med temi divjaki.

Popolnoma brez vsakega varstva se je začutila, da je sedaj, že velikokrat je bila v nevarnosti, a toliko strahu, kakor ravno sedaj, ko je videla da je sama, še ni užila v vsem svojem življenju. Ni zamerila Tarzanu da se je rešil, a ko je bil še on tukaj, se je čutila nekoliko varna. Misli si je, Jason bi je gotovo ne pustil tako same. Tarzan, ki je bil vajen plezanju in skakanju po drevesih, se je pa povzpel v višave, kjer je odkril popolnoma nov svet.

Popolnoma drugačno življenje je bilo tu v vrhovih dreves, kakor pa spodaj na zemlji. Krasno zračeni veliki drevesni listi, in cvetje. Popolnoma tuji krasno pisani ptici, raznovrstne letoče zverine in bajno pisani metulji. Sam si ni mogel predstavljati, kako more biti v tem dolgočasnem Pellucidarskem gozdu, toliko raznolikega življenja in pestrosti, katere do sedaj še ni videl. Vendar ni bilo časa za občudovanje, če je hotel pomagati in rešiti tudi Jano.

Horibi so splezali na drevesa in vse preiskali, da bi morda kje našli izginelega Tarzana, ki jim je tako nenadno ušel. Nazadnje so spreviedeli, da je vsako iskanje zaman in so nadaljevali svoj pohod. Postal so na drugega jetnika — Jano, tudi bolj pozorni, kar je bilo za njo pač slabo. — Daleč naprej se je Tarzan spustil nižje in še močnejše je začutil že prejšnji vonj, kateremu je sledil. Vedel je, da je na pravi poti, čim dalje je šel.

DENARNE POŠILJATVE

v Jugoslavijo, Italijo in vse druge države pošiljamo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu. Denar dobijo prejemniki po pošti direktno na dom brez odbitka. Ker se cene pogosto menjajo, računamo po cenah onega dneva, ko prejmemo denar. -- Včeraj so bile naše cene:

Table with exchange rates for Dinarji and izplačila v dolarjih.

Vsa pisma in pošiljave naslovite na: John Jerich (V pisarni Amerikanskega Slovencea) 1849 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR

- 10 **Nedelja** — Marjeta, kraljica.
 11 **Ponedeljek** — Kv. Barnaba.
 12 **Torek** — Janez Fakund.
 13 **Sreda** — Anton Pad., sp.
 14 **Četrtek** — Bazilij, škof.
 15 **Petek** — Vid, muč.
 16 **Sobota** — Jošt, Fr. R., sp.

Rev. J. C. Smoley:

TRETJA NEDELJA PO BINKOŠTIH

Ali ne bomo hvaležni našemu Gospodu Jezusu Kristusu iz celega srca za njegovo ljubezno besedo, ki je polna tolažbe za ves človeški rod, za to nepozabno besedico, ki jo slišimo že stoletja in stoletja: besedo o stalnem iskanju božjem vsega, kar je izgubljeno?

So izreki v evangeliju, ki prešinjajo vso našo dušo, vse naše srce, izreki, ki se tičejo vsakega izmed nas. Zato nas prime, takorekoč zagradi Jezusova beseda, da si mi niso že stoletja, ravno tako, kakor so ganile množice za njegovih dni — je pač človeško-božja beseda, ki najde mesto v človeškem srcu.

Ko slišimo, da je bilo nekaj izgubljenega, se prične tresti in trepetati naše srce, saj vemo: te besede veljajo tudi nam. Življenje nas popelje s svojimi temnimi nagibi, nagoni, dogodi, s svojimi strastmi in željami, s svojimi slabostmi in zapeljivostmi proč od pota miru, proč od pota pravice in nedolžnosti. Zgubimo se v temne kote, kakor se je zgubil vinar, ki ga je izgubila žena, ki je zdrknil v koteč med smeti in nesnago — eden izgubi mir srca, izgubi veselje nad svojim življenjem, drugi izgubi veselo, mirno vest; drugi izgubi svojega Boga, izgubi zvezo s svojo cerkvijo, odtuji se ji, odtuji se verskemu življenju. — Da, beseda o izgubljenosti je vsakemu znana. Zalostna, bridka je ta beseda in boli. Je toliko žalosti, toliko tuge v nji.

Kolikokrat zdihuje taka izgubljena, ranjena duša, kakor je zdihoval prerok David v 24. psalmu z besedami, ki jih slišimo v uvodu današnje sv. maše: "Ozri se name, o Gospod, in usmili se me; sam in zapuščen stojim tu. Glej, kako sem skesan, koliko trpim — odpusti mi moje grehe!" Kdor ni nikoli občutil teh notranjih duševnih boli, teh duševnih stisk o izgubljenosti in zapuščenosti, ta — skoro bi rekel — ni bil nikoli človek, tak ne more biti nikoli Bogu prav iz srca hvaležen za vse, kar mu je storil in dal.

Najbolj zvesti učenci Gospodovi so bile gotovo te duše, katere je on privedel zopet domov iz ogromne črede grešnikov, zapuščenih, iz čred teh, ki so bili v zmotah in blodnjah, popeljali jih je zopet domov v hišo miru, v čudežni svet čistosti in dobrote, v raj svoje nebeske odrešeniške ljubezni. Pomislite le na Marijo Magdaleno in cestinarja Caheja!

Najsi so godrnjali farizeji, da občeje z grešniki, on se za godrnjanje teh prevzetnežev, nadutežev, trdosrčnežev ni brigal. Iskati, vse iskati, kar je bilo izgubljenega, vse zopet domov priversti, kar je zašlo v zmote, v blodnje, v grehe — to je bila Odrešeniška naloga. Bila je takrat — in je še danes.

Po vseh naših potih, po hribih in dolinah, doma in v tujini, v grehah in zmotah — gre ta božja ljubezen za nami in ne miruje, dokler nas ne najde.

Poglejmo na prvaka apostolov, sv. Petra in Pavla. V teh dveh se nam posebno zrcali skrbna pastirska ljubezen sv. katoliške cerkve. V njej, v njenem pastirstvu, pričeni z vrhovnim poglavarjem, rimskim papežem, pa do zadnjega gorskega župnika ali prirejskega duhovna, se kaže in odseva iskanje božje vsega, kar se je kedaj na dušah izgubilo.

Apostolsko delovanje cerkve s trdno, neomahljivo vero sv. Petra, z gorečnostjo sv. Pavla, v pridigah, oznanjevanju božje besede, v evharističnem darovanju, v zakramentalnem posvečevanju duš — ni li to ravno isto iskanje duš, kakor jih je iskal Kristus, ni li to nadaljevanje njegovega dela? Da, cerkev išče vse, kar je zašlo na stran, kar je zašlo v zmote.

Peter in Pavel nista izumrla v naši cerkvi: V pastirstvu, v učenju, v duhovništvu živita še vedno po mestih in po deželi, prepotujejo tujino, prepotujejo morja, da bi privedli nazaj zopet vse one duše h Gospodu, ki so dobre volje.

Nikoli ni utihnila pesem o usmiljenem iskanju božjem vsega, kar je bilo izgubljenega.

RAZNE NOVICE IZ NEODREŠENE DOMOVINE

Slovenska žrtev fašistične policije

Trst, 15. maja. — V Trstu je pretekli petek tragično umrl Marij Čotar, ki ga je spravila v prezgodnjo smrt tržaška policija.

Marij Čotar je bil star 29 let. Rodil se je v Rojšanu kot sin zavrednega slovenskega delavca. Študiral je na pomorski akademiji in je nekaj časa tudi služboval v trgovinski mornarici. Bil je nad vse nacionalno zaveden in se je tudi mnogo udeleževal v povojnih slovenskih društvih na Tržaškem. Nekaj časa je celo predsedoval slovenskemu dijaškemu društvu v Trstu, drugod pa je bil znan kot predavatelj, ki je šestokrat nastopal na sestankih slovenske mladine.

Leta 1926. je bil kot častnik v službi na neki italijanski trgovinski ladji. Ob neki priliki se

je sprl z drugimi italijanskimi častniki. Zaradi tega so ga postavili pred sodišče. Branil ga je tedanjí poslanec in odvetnik dr. Wilfan, ki je dosegel, da ga je sodišče oprostilo.

Pred dvema letoma se je pričel nevdržnih razmer preseliti v Ljubljano. Tam ni dobil službe. Kljub temu ni obupal. Z inštrukcijami v angleščini, francosščini in drugih slinčnih predmetih se je preživljal poldrugo leto. Končno je dobil službo na Sušaku. Tam je prebil šele nekaj mesecev, ko mu je z doma nenadoma prispela vest, da je njegov oče na smrtni postelji. Čotar, ki je prišel v Jugoslavijo s pravnim potnim listom, je menil, da se bo z njim tudi nemoteno vrnil domov. Na Reki pa so ga takoj prijeli organi fašistične policije in ga odvedli v Trst. Ne-

kaj dni je bil v zaporu in stalno so ga zasliševali na tržaški policiji. Postopali so z njim na najstrahotnejše načine.

Po ponovnem takšnem zasliševanju, ki mu je do kraja razmajalo živce, je v petek zvečer med 18. do 18.30 njegova tragedija dosegla svoj strašni zaključek. Ni znano, ali so ga vrgli fašistični organi s stopnišča v tretjem nadstropju ali se je sam pognal čez ograjo. Padel je med stopnicami 15 metrov globoko. Dobil je smrtne poškodbe. Nekaj ur nato je tudi izdihnil.

Tako si je fašistični režim v Primorju nakopal novo žrtev, ki je toliko strašnejša, ker je bil Čotar miren človek, ki se zlepa ni "spozabil" niti proti fašističnim oblastem.

V zadnjem času se je mnogo govorilo, da je postal fašistični režim zaradi krize in vseh mogočih drugih okoliščin popustljiv napram našim ljudem. Zločin, ki ga je zakrivila tržaška policija, na najstrahotnejši način demantira te govorce in priča, da je naše ljudstvo še vedno in še vse bolj izpostavljeno naravnost inkvizicijskemu nasilju fašistične OVRE in njenih organov.

Slovenski jezik izginja iz Beneške Slovenije

Našim bravcem je že znano, da je videmški prefekt s posebnim odlokom prepovedal po vseh cerkvah beneške Slovenije slovenske pridige. Skratka, prepovedana je bila raba slovenskega jezika ali rezijanskega narečja v vseh cerkvah. To je bil strahovit udarec za vse beneške Slovence. Kaj takšnega v mirni beneški Sloveniji, ki je bila popolnoma izven vsakega političnega boja, niso pričakovali. Vernike je prepoved domačega jezika tako potrla, da so skoro povsod zapustili cerkve, ko je prišel duhovnik pridigati v italijanskem jeziku; v nekaterih krajih so se tudi uprli in so celo zapodili duhovnika, ki je prišel od drugod propovedovati krščanski nauk v tujem jeziku. Domači duhovniki so pričeli z akcijo, da bi vlada, ki je vendar sklenila konkordat s cerkvijo, izprevidela, da je storila veliko krivico cerkvi in ljudstvu; saj konkordat izrečno določa, da se mora vršiti dušno pastirstvo v "tujerodnih" krajih po predpisih katoliške cerkve. In ti predpisi priznavajo narodom pravico, da se uče spoznavati Kristusa v lastnem jeziku. Večkrat je bil medtem pri sv. očetu tudi videmski nadškof Nogaro, menda v tej zvezi italijanska vlada vztraja pri prvotnem sklepu. Beneški Slovenci so tako prišli ob svoj jezik v cerkvi.

Slaba letina

Slaba letina se napoveduje na Vipavskem. Črešnje so splošno slabo obrodile. Trta ne kaže nič kaj dobro. Zaroda je silno malo. Pšenica se ni obnesla v srednji Vipavski dolini. Silno redka je in kmetje premišlujejo da bi bi-

NASTOPILA KAZEN

Dva od ugrabiteljev milijonarja Wm. F. Gettlea, na levi James F. Kirk in Roy Williams na desni, predno sta nastopila svojo dosmrtno ječo.

lo morda bolje da bi jo kar požel in na to mesto vsadili kaj drugega. Breskve je slana ožgala. Ljudstvo je vprav obupano ker dobro vedo, da je njegova usoda odvisna izključno samo od letine. Ne vlada ne pokrajinske oblasti se za njegovo usodo ne zmenijo. Davki so tudi v primeru najhujših elementarnih katastrof neusmiljeno iztirjujejo, ker so dani v zakup zasebnim podjetjem.

Ajdoščina

Župni upravitelj Fon je končno moral zapustiti Ajdoščino. Zdaj upravlja faro Vipolže v Brdih. Nekaj časa je vodil dušno pastirstvo v Ajdoščini domačin Prof. Filip Terčelj. Tudi ta je moral zapustiti domačo faro.

Nova cerkev v Trstu

Na vrhu sv. Vida v Trstu (Colle S. Vito) nameravajo zgraditi novo cerkev. Prišli so že zbirati denar. Začasno so postavili kapelico, v kateri opravljajo službo božjo redovniki beneške province. Ti vodijo tudi akcijo za zgradbo nove cerkve.

RAZNO

REVMAZEM V ANGLIJI

Angleško ministrstvo za narodno zdravje je izdalo statistični pregled o revmatskih obolenjih. Statistika pravi, da požeje revmatska obolenja v Angliji vsako leto dva milijona funtov. K temu pa je treba pribiti še tri milijone tednov izgubljenega dela. Nad 50,000 Angležev umre vsako leto zaradi srčnih boleznih in te afekcije niso v bistvu nič drugega kakor posledice revmatskih obolenj.

BOMBA V POŠTI

V oddelku za "mrtvo" pošto v Washingtonu je nedavno eksplodirala bomba, ki je nevarno ranila enega uradnikov. Bomba je bila poslana v neki knjigi, v kateri je bil izrezan potrební prostor.

z mojo sedemletno hčerko in otrok se je kar zaljubil vanjo, tako, da jo je vzela s seboj v Bridgeville, da se nazadnje še skujat nisem mogel. — Dan potovanja je bil krasen, da smo imeli prav prijetno vožnjo vse skozi do cilja. Našel sem znanca, prijatelje in sošolce, s katerimi smo se v naših detinskih letih bospeti lovili po vasi in katerih nisem videl že 20 in 30 let. Tako se mi je zdelo, kakor da sem prišel domov. Sprejem je bil pristen in veliko smo si imeli povedati, samo škoda, da je čas tako hitro bežal. Za vse to, da smo se sešli z znanci in prijatelji iz otroških let, gre v prvi vrsti zahvala naši prijateljici in sodrugini Amer. Slovenca. — Ko bi vedeli, kako se je Mrs. U. trudila za našo udobnost. Stregla nam je kakor kakšnemu kralju z vsakovrstnimi dobrotami, da je na se popolnoma pozabila ter ni niti mislila na nedeljski počitek. Tako je hitela s postrežbo, da sem mislil, da si mora noge izrabiti najmanj do kolen. Jaz pa, neprimiprav, sem ji vedno še kaj izrednega dela nakladal, da ni imela niti minuto miru. Ako nisem mogel drugega, sem nasul pepela na preprogo, da jo je morala čistiti in to na samo binkoštno nedeljo. Rad bi jo prosil odpustitja, pa ne vem, če ima tako veliko srce, da bi mi mogla to odpustiti. Tudi ji obljubim, da se bom prihodnjič bolj glemansko obnašal. Ker bi se rad zato nekoliko oddolžil, sem se ponudil, da pomolzem krave, mesto nje. Do časa molže sem bil pa že tako "piklan", da ko pridem s posodo za mleko h kravam da bi jih molzel, sem vse dvojno videl. Tako sem videl tudi da imajo krave po dva repa, kar se mi je pa čudno zdelo. V prepričanju da molzen, sem pomotoma potegnil kravo za rep, česar se pa kravi seveda ni preveč dopadlo, da jo kdo vleče za oni del telesa, katerega ima za obrambo proti nadležnim brenceljom in muham. V svoji nezadovoljnosti je naglo odskočila, jaz sem izgubil ravnotežje in položil svoje kosti v posodo za mleko. Sreča da ni bilo notri mleka, drugače bi bil pripravil ob mleko ves one, ki dobivajo to tekočino od Usnikove družine. Sedaj mislim, da bo tudi clevelandsko zastopnico minila vsaka želja, da bi johnstonskega zastopnika kedaj usoda zanesla v beautiful Ohio in pred njene oči. Zares, bil sem kakor razigran otrok, vsakega bi bil rad objel in pritisnil na srce, sga mol bal sem se, da bi katerega preveč ne stisnil in mu polomil kosti in rebra.

Sedaj bo pa najbolje da končam, predno g. urednika mine potrpežljivost in pošlje ta dopis in mene v uredniški koš, od tam pa že veste kam vodi pot, v peš, kjer se še tako robata pisava spremeni v prah in pepel. — Bodi mi srčno pozdravljeni vsi, s katerimi smo se sešli, posebno še vsi stari znanci na Sygan, sprejmite prav prisrčno zahvalo. Dal Bog, da bi se še kedaj se-

Math Klucevsek.

ZAHVALA

Veliko iznenadenje sva doživela podpisana v soboto dne 26. maja 1934. Kakih 50 ljudi je prišlo na naš dom že okrog 9 ure zvečer. Kaj naj to pomeni toliko ljudi na enkrat priti na naš dom? — sva si mislila. Res je bila na ta dan otvorena svetovna razstava v Chicagi, ki se letos ponavlja v novi izdaji in sva že mislila, da ima ta poset kaj s tem opraviti. Ali motila sva se. V tem trenutku naju že povabijo h našemu staremu znanecu prijatelju, vsem dobro znanemu rojaku Mr. in Mrs. Jože Perko. Ko pridemo tja nama obrazlože svoj načrt, da je prirejeno od naših prijateljev za 25 letnico najine poroke. Da je bilo to za naju izredno presenečenje ni treba menda tu navajati. Omenimo naj le toliko, da je bil to bogat prirejen party, oskrbljen z vsemi dobrotami in med udeleženci je bilo 50 naših prijateljev in prijateljic, ki so izražali čestitke k najini 25 letnici poroke.

Prav ho, da te svoje številne prijatelje najtopleje zahvaliva, za ves trud in za vsa nama poklojena darila ob tej priliki. Imenika vseh prirediteljev in udeležencev prijateljev ne objavljava, ker bi morda katero ime izostalo, kar bi ne bilo prav. Zato naj velja ta skupna zahvala vsem. Izraziva, da visoko ceniva in čislava to vaše prijateljstvo in prijaznost v tem slučaju in bova o prilikah skušala na kak skromen način vračati. Bodite vsi dragi in ljubi prijatelji in prijateljice prisrčno zahvaljeni za vse, kar ste storili ob tej priliki za to najino obletnico. Bog plačaj in Bog Vas živi vse! (Ogl. Mr. in Mrs. Anten in Mary Gregorich)

Društvo sv. Vida

Štev. 25, K.S.K.J.

CLEVELAND, O.

Leto 1934.

Predsednik: John Melle, 6508 Bon-

na Ave.

Tajnik: Anthony J. Fortuna, 1095

E. 64th Str.

Zdravniki: Dr. J. M. Seliskar, Dr. M. J. Oman, Dr. L. J. Perrine in Dr. A. J. Perko, Dr. A. Skuk.

Društvo zbiruje vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

V društvu se sprejemajo člani (ice) od 16. do 55. let.

Zavarujete se lahko za 20-letno zavarovalnino ali pa do smrtne zavarovalnino in sicer za \$250, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V društvu se sprejemajo tudi otroci od 1 dneva do 16. let.

Za bolniško odpravo na \$7.00 in \$14.00 tedenske bolniške podpore, v slučaju bolezni, bolnik naj se naznaní pri tajniku samega, da dobi zdravniški list in karto in naj se ravna po pravilih.

V vsako hišo -- Sveto pismo!

Sv. pismo je knjiga božja! Ni je knjige, ki bi jo smeli primerjati s Sv. pismom. Pa če že moraš katero knjigo imeti doma in jo prebirati, je to gotovo Sv. pismo.

Letos je 1900 let, kar se je godilo vse to, o čemer nam poročajo sv. evangeliji in Dejanja apostolov. Če kedaj, potem naj si v tem svetem letu vsaka hiša oskrbi Sv. pismo, vsaj evangelije in Dejanja apostolov.

V pre mnogih slovenskih naselbinah ni slovenske cerkve, ni slovenskega duhovnika in rojaki ne slišijo evangelijev leta in leta v slovenskem jeziku. Ta knjiga, ki se imenuje "NOVI ZAKON, SV. EVANGELIJI IN DEJANJE APOSTOLOV" vsebuje 541 strani, primerna žepna oblika. Ta knjiga naj bi prišla v vsako slovensko hišo v Ameriko. Zlasti tam, kjer nimajo slovenskih župnij in slovenskega duhovnika.

STANE S POŠTINO

\$1.00

Naroča se od:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK RD.

CHICAGO, ILLINOIS

Društvo sv. Jožefa

Štev. 53, K.S.K.J.,

Waukegan, Ill.

Sprejema vse slovenske katoličane od 16. do 55. leta v odrasli oddelku; v mladinski oddelku pa od rojstva do 16. leta. — Seja se vrše vsako drugo nedeljo ob 9ti uri zjutraj. Društvo ustanovljeno leta 1900. — Skupno šteje 390 članov (ic).

Nadaljna pojasnila se dobi od sledečega odbora:

John Umek, predsednik

Joseph Zorc, tajnik

Mike Opeka, blagajnik.

ZAMETENE STOPINJE

Spisal
HENRY BORDEAUX

Prevela
KRISTA HAFNER

Živahneje kakor je zahtevala sinova hvala, je ugovarjala:

"Ne, ne! Oh, če bi ti vedel!"

Ni ji dovolil dalje dokazovati njeno preprostost in ji povedal, kar je hotela vedeti. Tereza je rešena in je srečno prestala potovanje v Caux. Tam je kar najbolje preskrbel zanjo, za Julko in gospo Acherjevo. Hotel je zelo razsežen in, kdor hoče, živi v njem lahko popolnoma samotno. Obdaja ga smrekov gozdič. Nad njim se dvigajo pečine Naye. In kakih sto metrov nad Lemanskim jezerom so napravljene prijazne terase. Tam uživa bolnica svetlobo, ki se vsako uro menjuje. Otroci vdihava tam ostri in sveži planinski zrak, kakor je priporočil zdravnik. Tako bosta obe preživeli poletje kar najbolje.

"In ti?" je vprašala, ko je utihnil.

"Jaz? Jaz bom ostal v Parizu. Toliko dela imam."

"Tudi v tej vročini?"

"Tudi v tej vročini. Pogledjte! Čemu naj bi drugje iskal prirodnih lepote?"

Skozi odprto okno je pokazal park Muette; njegovo gosto zelenje, polno cvetja, je viselo nad ograjo in prav nad cesto kakor težki, odprti grozdi. V ozadju je Boulognski gozd poglabljaj razgled. Kakor daleč je segalo oko, je valovilo zelenje. Komaj se je tu pa tam v dalji razločila hiša, podobna otočku sredi zelenega morja. V tem izbranem kotu Pariza je zelenje celo v avgustu ohranilo nekoliko nežne mehko.

"Nikoli nisi ostal tu avgusta in septembra," je pripomnila gospa Romenay.

"Prav imaš. Letos bo nekaj novega..."

Večkrat ju bom obiskal in se prepričal, da je vse dobro. Opravi bom lahko kar do prvega vlaka nazaj."

"Do prvega vlaka?"

"Da! Zvečer se bom odpeljal s simplonskim brzcom. Še pred zajtrkom bom v Cauxu in z nočjo se bom že zopet lahko vračal in bom drugo jutro zopet v Parizu."

"Kakšen nesmisel! Zakaj se ne bi odpočil tam doli, pri njej?"

Izgovarjal se je, kakor bi počitka sploh ne potreboval. Iz teh načrtov je ona razbrala slabo prikrito zaupanje, ki je zastiralo njegov ponos in je jasno govorilo o njegovi ljubezni. Hitro je razumela.

"Toda, mama, Vi bi morali k njima, če Vam ne bo sitno... sniti se s Terezo."

"Oh, Mark!"

"Za Julko bi bilo to še posebno dobro."

"Ne, ne, ostala bom pri tebi."

"Hvala, mati! Tudi če bom sam, bom zadovoljen."

Z eno samo besedo se je oddaljil od nje. In med njima je nastal molk, molk, v katerem nadaljujemo razgovor, ki si ga nismo upali končati. Skušala se je približati tej žalosti, ki je bežala pred njo:

"In potem?" je začela znova.

"Potem?"

"Da! Ko pride mrzla jesen... Pripelješ takrat Terezo v Pariz?"

"Tako daleč še nisem mislil. Da, morda! Da, prav botovo, če le ne bo zaradi zdravja treba zanjo drugega podnebja. Saj veste, da bom vso zimo zdoma."

"Zdoma?"

"Da! Na Rusko moram. Celo novo četrt moram pozidati v Petrogradu. Kar tam bom delal načrte in proračune. Imam čudovite ponudbe, kakršnih ni mogoče odbiti. Vam še nisem pripovedoval o njih?"

"Da, pretekli mesec, toda takrat si rekel, da

jih ne boš sprejel. Zaradi Julke."

"Premislil sem se."

"Vzameš ženo s seboj?"

"Kako bi jo vzela? Zima bi bila tam prestraženo. Ko se vrne semkaj, Vas bom prosil, da se preselite k nam. Vaše dobro ime jo bo ščitilo ob vrnitvi. In ta povratek v moji odsotnosti bo pred svetom pripravil najino spravo. Da, tako bo še najbolje!"

Ona ni odobrvala načrta, Mark pa ni maral njenih ugovorov in je zasul pogovor:

"So časopisi kaj pisali o nesreči na gori Velan? So povedali imela ali vsaj začetne črke?"

"Ne vem. Nikoli ne berem časnikov."

Toda ni se znala potajiti. Iskal je po mizi med raztresenimi papirji, medtem ko je ona mrmrala:

"Čemu neki, Mark? Prosim te!"

"Po dvoboju so mi poslali časopisne izrezke, modro ali rdeče podčrtane. Tudi zdaj mi gotovo niso prizanesli. Dandanes nikomur ne prizanesjo, nikomur, ki še kaj velja; še celo tistim ne, ki so že na tleh in milostno čakajo le še zadnji udarec... Glejte, tu je že eden... Zadoščajo jim nizkotna namigavanja, ki jih ne smeš razumeti; zakaj, kdor jih razume, je že smešen. Kako podlo!"

Odrinil je kup, v katerega je bil posegel; bolj iz utrujenosti nego iz nejevolje in z zaničevalnim glasom — z onim glasom, s katerim je govoril, kadar je hotel posebej poudariti svoj ukaz ali željo po samotni — je rekel:

"Človeka lahko boli do neke meje, potem pa otopi. Kaj me briga mnenje ljudi!"

In povrnil se je k prejšnjemu razgovoru:

"Torej, mati, boste preživeli zimo pri njej in pri Julki?"

Namesto, da bi mu odgovorila, se je gospa Romenayeva približala sinu, prisleda k njemu in, čeprav je bila vpricho njega plašna, je vendar občutila vso njegovo notranjo bridkost in prestala bi bila vse, le da bi mu lahko pomagala: "Mark, dragi moj Mark, ali se še spominjaš časov, ko si bil majhen? Kadar ti je bilo hudo, sem bila jaz pri tebi."

"Ne vedno, mati!"

"Oh, Mark, ne vedno?" se je začudila nekoliko užaljena.

"Ne, v začetku ne! Bili ste prelepo oblečeni in preveč ste bili nabarvani po obrazu. Le zdoleč sem smel stati pred Vami. In potem mahoma niso obleke in barve nič več pomenile. Odtedaj sem pomenil v Vašem življenju vse le jaz. Mama, dobro se spominjam!"

Ni je gledal, sicer bi bil opazil, da je zardela.

"Kako dobro se spominjaš! Torej mi povej, kaj te teži, kakor v prejšnjih časih!..."

Še se je upiral in odriaval ubogo ženo, ki mu je nudila svojo materinsko ljubezen.

"Nič mi ni. Motite se."

Ni se dala odpraviti, čeprav je še bolj trepetala; pa je bila še nežnejša.

"Dragi moj, ne razumem, kaj se je zgodilo."

"Saj tudi razumeti ne morete."

"Upala sem, da se ti je sreča povrnila in da si zares iz srca odpustil."

Skoraj sirovo je odgovoril:

"Da, odpustil sem. In potem? Kaj to pomeni? Saj tu ne gre za odpustitve, gre za to, kako bova skupaj živela."

In ker je mati sedela tik njega, se je nehote naslonil na prsi, ki so ga bile dojile:

"Mama, če bi Vi vedeli!"

"Otrok moj!" je vzdihnila in ga objela.

(Dalje prih.)

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"!

PROBLEM PRISELJENCA

C. C. C. taborišča

VPRAŠANJE: Ali bodo zopet rekrutirali za C. C. C. taborišča (Civilian Conservation Camps)? Kako starost zahtevajo?

ODGOVOR: Pričakuje se novo rekrutiranje dne 11. julija 1934. Mladi ljudje v starosti med 18. in 25. letom, ki so doberga moralnega značaja in zdravi, nezaposleni in neporočeni, se lahko vpisejo za šest mesecev. Prednost imajo oni, katerih najbližji sorodniki dobivajo podporo (relief) in ki so voljni odkazati del svoje plače v korist svojih družin.

Sedanje pristojbine za naturalizacijo

VPRAŠANJE: Ali je res, da so znižali pristojbine za naturalizacijo?

ODGOVOR: Da. Začenši od 21. aprila so bile pristojbine znižane za polovico, pa tudi za več. Od tedaj "prvi prpir" stane \$2.50. Spričevalo o prihodu, ki ga mora dobiti prosilec za "prvi papir" in katero pristojbino treba priložiti k prošnji za "prvi papir", stane tudi \$2.50. Za drugi papir treba plačati \$5. Druge naturalizacijske pristojbine, kot ona za prepis prvega in drugega papirja (od \$10 na \$1) in za spričevalo derivativnega državljanstva (od \$10 na \$5), so bile tudi znatno znižane.

Inozemci, ki so padli na breme javnega dobrotelstva

VPRAŠANJE: Kaj se zgodi, ako priseljenec, ki ni ameriški državljan, zbolí in, ker nima denarja, mora dobiti brezplačno oskrbo v bolnišnici. Ali ga deportirajo?

ODGOVOR: Inozemec, ki je v Združenih državah več kot pet let, ne more biti deportiran, ako postane "public charge" — t. j. ako je sprejel brezplačno oskrbo v bolnišnici. Ako pa ni še pet let v tej deželi, je v takem slučaju podvržen deportaciji, razun ako more dokazati, da bolezen je za-

čela, odkar je bil pripuščen v Združene države. Z drugimi besedami, ako mora iti v bolnišnico radi pljučnice, zlomljene kosti ali česar sličnega, more brez strahu sprejeti prosto oskrbo. Druga stvar pa je, ako trpi na srčni bolezni, tuberkulozi ali kakih drugi bolezni, pri kateri kal bolezni je utegnil obstojati še pred prihodom v Ameriko.

Predsednikova pravica veta

VPRAŠANJE: Ali se večkrat zgodi, da predsednik odreka svoj podpis zakonskemu predlogu, ki ga je kongres sprejel?

ODGOVOR: Ne tolikokrat, kakor se zdi. V osmih letih je predsednik Wilson vetiral le 33 zakonskih predlogov. Predsednik Harding je vetiral 5, Coolidge 20 in Hoover 20 "billov". Dosedaj je predsednik Roosevelt vetiral le en zakonski predlog.

Pokojnine tujerodnih vladnih uradnikov

VPRAŠANJE: Bil sem v poštni službi mnogo let. Šel sem sedaj v pokoj radi starosti in dobivam penzijo. Rad pa bi se povrnil v stari kraj, kjer bi z penzijo lažje živel. Znam pa, da po dveh letih bivanja v starem kraju, utegnem zgubiti svoje ameriško državljanstvo. Ali bi tedaj zgubil tudi penzijo?

ODGOVOR: Ni nikakega zakon ali naredbe, na podlagi katere bi kdo mogel zgubiti penzijo, do katere ima pravico po zakonu. Bivanje v inozemstvu in celo zguba ameriškega državljanstva nima nikakega vpliva na penzijo.

Najvišja odškodnina za smrt delavca v New Yorku

VPRAŠANJE: Nekdo, ki je bival v New Yorku, je umrl vsled nezgode na delu. Zaprtil je ženo in tri otroke. Koliko kompenzacije sme družina pričakovati?

ODGOVOR: Ob smrtnih nezgodah v državi New York sme družini plačati odškodnina po gotovem načrtu. Vdova dobiva

tedenska plačila do smrti ali do zopetne poroke. Nedoletni otroci dobivajo tedensko kompenzacijo, dokler niso 18 let stari. Skupna svota teh tedenskih plačil ne sme presežati dve tretini povprečnega zaslužka pokojnika. Najvišja plačila za vso družino so pa \$100 na mesec.

Prebivalstvo sveta

VPRAŠANJE: Koliko je ljudi na svetu? Kako raste prebivalstvo?

ODGOVOR: Mednarodni statistični zavod Lige narodov cení, da je bilo l. 1930 več kot dvatisoč milijonov ljudi na svetu. Od teh je bilo po kontinentih: Azija 950 milijonov, Evropa 550, vsa Amerika 230, Afrika 150, Avstralija 7 milijonov. Približno 150,000 ljudi se rodi vsak dan in 100,000 jih umre. Na tak način prebivalstvo sveta raste vsako leto za 18 milijonov ljudi.

TO IN ONO

IZUM, KI GA ČAKA VELIKA BODOČNOST

Endomehanika je nova beseda, ki jo je skoval francoski fizik Francois Dussot za označbo nove uporabe elektrike za krmarenje avtomobilov, ladij in sploh vseh mašinerij. Endomehanika spreminja stroj tako rekoč v robota, ki izvršuje slepo vsako postavljeno mu nalogo. Od trenutka, ko se prične naloga izvrševati, do njenega zaključka ni potreben več noben posežek v delovanje stroja.

Po svojem nedavnem predavanju o svojih endomehaničnih izumih v francoski Akademiji znanosti je Dussot povabil akademike, naj si pridejo ogledat avtomobil na endomehanično krmarenje, ki ga je čakal na dvorišču. Možje so tako storili, Dussot pa je vzel iz žepa papirni valj, stopil k avtomobilu, montiral valj v neko omarico, pritisnil na neki gumb in že se je začel avto sam premikati po dvorišču in izvajati najbolj ne navadne krivulje. Ko se je sam od sebe ustavil, je Dussot zamenjal papirni valj z drugim in avto se je kretal sedaj v novih figurah.

Bistvena stvar je, kakor vidimo iz tega primera, v endomehaniki papirni valj oziroma elektrika. Papirni trak je namreč na poseben način prepariran, od časa do časa preluknjani, in se odvijata med kovinsko ščetko ter cilindri, ki so zvezani z nasprotnimi poli električne baterije. Papir ne propušta električnega toka, torej ni nobenega kontakta, dokler se odvijata prazen papir. Tam, kjer je

preluknjani, izrezan itd. — v tem obstoji namreč preparacija papirnega traku, — tam nastane stik, tok pride v stroj in izvršuje funkcijo, ki mu je odkazana: vodi, krmari in ustavlja stroj. Kakor papirni trak pri mehaničnih klavirjih. Na isti način se dajo, kakor rečeno ravnati tudi drugo vozilo in sploh vsi stroji, tudi letala. Za sedaj gre morda bolj za kuriozum, je pa gotovo, da bo Dussotov izum že v bližnjem času imel precejšno ulogo v našem življenju.

DROBIŽ

Nosorog je živel v kameni dobi skoraj po vsem svetu.

Že leta 500 pred Kristovim rojstvom so imeli Kitajci prvo ljudsko štetje.

Afriške kobilice so časih dolge do 15 centimetrov.

Z drgnjenjem nosnega korena lahko zatremo nahod in smrkanje.

Koža človeške trepalnice je 67 krat tanjša kakor koža na dlani.

HOTEL JE V JEČO NA VSAK NAČIN

Iz Prage poročajo o zanimivem dogodku:

Delavec Anton Tuma se je v bufeju "Praha" vprav izzivalno vedel. Izzival je vseprek goste. Lokala ni hotel na noben način zapustiti, zato so klicali stražnika. Med potjo je pričel bežati, toda kmalu so ga ustavili in Tuma je dal tedaj krepko brcno stražniku. Med potjo na policijski komisariat je Tuma žalil tudi predsednika republic. Prišel je pred sodišče in tam je izjavil, da je vse storil samo radi tega, da bi ga zaprli. Sodišče mu ni verjelo in ga obsodilo na osem mesecev ječe. Tuma je pripomnil, da ni mislil tako dolgo sedeti.

NOVA KLETEV BREZBOŽNIKOV

Boljševski brezbožniki so zamislili novo kletvo, s katero naj bi širili brezbožstvo. Brezbožniki se namreč zdaj pozdravljajo takole: "Boga ni!" Pozdravljeni odgovori nato: "Boga ni bilo in ga tudi ne bo!"

Novi zemljevid Jugoslavije

razdeljen v banovine, nove politične pokrajine Jsgoslavije, je izšel in smo ravnokar prejeli novo pošiljatev in ga imamo zopet v zalogi. Vsem onim, ki so zadnje čase iste-ga naročili, ga bodo te dni prejeli po pošti.

—Novi zemljevid je interesanten zlasti za one, ki ne poznajo nove razdelitve Jugoslavije v banovine. Ta v barve tiskan zemljevid pokaže vse to. Kdor ga želi, si ga naj naroči. STANE S POŠTINO 30c, in se naroča od Knjigarna Amer. Slovenec 1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.

Velika jubilejna KAMPANJA

prve in najstarejše slovenske podporne organizacije v Ameriki

K. S. K. JEDNOTE

Povodom 40letnice K. S. K. Jednote se vrši velika JUBILEJNA KAMPANJA, trajoča od 1. marca do 31. julija 1934; torej pet mesecev.

Namen te kampanje je pridobiti vse katol. Slovence in Slovenke v Ameriki pod Jednotino okrilje, da bi K.S.K. Jednota štela koncem svojega jubilejnega leta 40,000 članstva.

NAGRADE:

V tej kampanji je zdravniški pregled za odrasle in otroke PROST.

Za nove člane, ki se zavarujejo za \$250.00 se plača 50c nagrade; za \$500.00 — \$1. nagrade; za \$1000.00 — \$2. nagrade; za \$1500.00 — \$3. nagrade in za \$2000.00 — \$4. nagrade. Za otroke 50c nagrade.

Za člane, ki prestopijo iz mladinskega oddelka v odraslega se plača določeno nagrado le tedaj, če se kandidat zavaruje za več kot \$500.00.

Katoliški Slovenci in Slovenke! K.S.K. Jednota Vas uljudno vabi pod svoje okrilje. Ta Jednota je nad 100% solventna in je tekom svojega 40letnega poslovanja izplačala že nad pet milijonov dolarjev raznih podpor.

Vprašajte za pojasnila glede pristopa kakega tajnika (co) našega krajevnega društva v Vaši naselbini.

Ali so res ljudje na Marsu?

Tega do danes še nihče ne ve. --

Ampak vedo pa vsi ameriški Slovenci, da imamo v Ameriki samo eno slovensko katoliško tiskarno

AMERIKANSKI SLOVENEK

ki izdeluje vsa tiskarska dela za posameznike, društva, župnije, itd. Kadar koli rabite kakoršnekoli tiskovine, pišite nam za cene. Katoliška društva, katoliški Slovenci, ne pozabite gesla:

SVOJI K SVOJIM!

